กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม

- 💶 ยุคก่อนคริสตกาล
 - มาตรการในการควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม มุ่งคุ้มครองการใช้สอยทรัพย์สินและการก่อความสกปรกของประชาชน
- **ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม** ปัญหาฝุ่นควัน อากาศเป็นพิษ ที่เกิดจาก โรงงานอุตสาหกรรม
 - มาตรการในการควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้น ควบคุมการปล่อยฝุ่นควันและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม
 - เกิดขบวนการรณรงค์ด้านสุขภาพ อนามัยของประชาชน

แนวคิดและทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

- แนวคิดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ 2 แนวคิด
 - สิทธิในสิ่งแวดล้อม
 - > พัฒนาการพร้อมกับสิทธิมนุษยชน
 - > มนุษย์มีความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมว่า จะต้องสูญสลายไปพร้อมกับการกระทำของมนุษย์
 - > โลกได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 - > สิ่งแวดล้อมถือเป็นสมบัติร่วมกันของมนุษย์ต้องร่วมมือกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

แนวคิดและทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

- ความรับผิดเด็ดขาด > คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในความเสียหายต่อ ชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินจากการกระทำ ของผู้อื่น
 - > เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นต้องมีการชดใช้ เยียวยา โดยไม่คำนึงว่าผู้กระทำจงใจหรือ ประมาท

- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 - บัญญัติรับรอง "สิทธิในสิ่งแวดล้อม" ครั้งแรก พ.ศ. 2517
 - กำหนดหน้าที่ของรัฐในการบำรุงรักษาสมดุลของสภาพแวดล้อม รักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด จำกัดสิ่งเป็นพิษซึ่งทำลายสุขภาพและ อนามัยของประชาชน

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
 - สิทธิในสิ่งแวดล้อมได้เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการ จัดการ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เช่น การรับรองสิทธิของประชาชนและชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 66 มาตรา 67 การดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ต้องมีการประเมินผลกระทบและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีส่วน ได้เสียก่อน และการบัญญัติรับรองสิทธิฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมด้วย

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
 ถือเป็นกฎหมายระดับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
 - ให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อกำหนดประเภทและ ขนาดของโครงการหรือกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องจัดทำ
 - รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือรายงาน ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE)
 - รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่าง<mark>รุนแรง</mark>ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพ

(เหมืองแร่ถ่านหิน/ ตะกั่ว /สังกะสี /เหมืองแร่โลห้ะที่ใช้ใชยาในต์หรือปรอทหรือตะกั่วในเตรทเป็น ส่วนประกอบ / อุตสาหกรรมแร่เหล็ก/ อุตสาหกรรมถลุงแร่ทองแดง ทองคำ หรือสังกะสี ถลุงแร่ตะกั่ว)

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
 - ให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภท กิจการที่ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - > กิจการทำเหมืองแร่ หรือแต่งแร่ ถือเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - เจ้าพนักงานอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการต้องปฏิบัติเพื่อ ป้องกันอันตรายสุขภาพของสาธารณชนได้

- 💶 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510
 - กิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - การสำรวจแร่
 - การทำเหมืองแร่
 - การแต่งแร่
 - การประกอบโลหกรรม

- การสำรวจแร่ที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - > การขุดหลุมสำรวจแร่
 - > การขุดร่องสำรวจแร่
 - > การขุดเจาะสำรวจแร่
- การกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการสำรวจแร่
 - หลุมหรือร่องที่เกิดจากการสำรวจแร่ และไม่ใช้แล้วต้องจัดการถมหรือทำ ที่ดินให้เหมือนเดิมทุกแห่ง
 - ต้องสำรวจแร่ตามแผนงานและวิธีการสำรวจที่ได้รับอนุญาตภายใต้ การควบคุมรับผิดชอบของนักธรณีวิทยา หรือวิศวกรเหมืองแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ

- พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ มี อำนาจตรวจสอบติดตาม กรณีการสำรวจแร่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะสั่งให้ จัดการป้องกันอันตรายผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่โดยเคร่งครัด

ความรับผิดของผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่

- ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- อาจถูกเพิกถอนอาชญาบัตร
- กรณีถูกเพิกถอน > ไม่อาจขออาชญาบัตรใหม่ได้ภายในระยะเวลา สิบสองเดือนนับแต่วันถูกเพิกถอน

- การกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการทำเหมือง
 - เป็นกิจการหลัก และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด
 - > ฝุ่นหิน ฝุ่นดิน
 - > เสียงสั่นสะเทือนจากระเบิด
 - > สารพิษปนเปื้อนที่เกิดจากแร่ที่มีพิษโลหะหนัก
 - > มลภาวะทางน้ำ การชะล้างทำให้น้ำขุ่นข้น

- หน้าที่ของผู้ถือประทานบัตร
 - 1. ต้องทำเหมืองตามวิธีการทำเหมือง
 - มีวิศวกรผู้ที่ลงชื่อรับรองในเอกสารต่างๆ ของแผนผัง โครงการทำเหมืองทำหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบ การเปลี่ยนตัววิศวกร ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ
 - ต้องกำหนดแผนการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ สอดคล้องกับวิธีการการทำเหมือง

- 2. ต้องทำเหมืองตามแผนผังโครงการ
 - แผนผังถือเป็นกรอบในการทำเหมือง
 - > วิธีการแต่งแร่ในเขตเหมือง
 - > บริเวณที่จะเก็บขังน้ำขุ่นข้น มูลดินทราย
 - > เครื่องจักร อุปกรณ์ที่จะใช้ในการทำเหมือง
 - > วิธีระบายน้ำ ออกจากเขตเหมือง

- 3. ต้องทำเหมืองตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้แนบท้ายประทานบัตร เงื่อนไขมี 2 ส่วน
 - 1. เงื่อนใขในการออกประทานบัตร เช่น
 - > การให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก
 - > มาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - การจัดการกับหลุม ขุม ปล่อง น้ำขุ่นขันที่เกิดจากทำเหมือง และแต่งแร่
 - การปรับสภาพพื้นที่ที่เกิดจากการทำเหมือง

- 2. เงื่อนไขซึ่งเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เช่น
- > การเปิดหน้าเหมือง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทัศนียภาพน้อยที่สุด ใช้วัตถุระเบิดในจำนวน น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้
- > พื้นผิวจราจรในเขตที่มีการขนส่งลำเลียงแร่ผ่านต้องเป็น ถนนลาดยางทุกเส้นทาง
- > ต้องตรวจสอบสภาพอากาศ ตรวจวัดปริมาณฝุ่นแขวนลอยๆ รอบๆ พื้นที่ทำเหมืองแร่
- > ต้องทำการปลูกต้นไม้เสริม ราษฎรร้องเรียนต้นเหตุความเดือดร้อนมาจากการทำเหมือง ต้องดำเนินการปรับปรุงตามที่ สผ. กำหนด

- ออกประทานบัตรแล้ว เปลี่ยนแปลงวิธีการทำเหมือง แผนผัง โครงการ และเงื่อนไขไม่ได้เพราะจะกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ยกเว้น ได้รับอนุญาตจากอธิบดี
- การไม่ทำเหมืองตามวิธีการทำเหมือง แผนผัง โครงการระวาง โทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตร ระวางโทษ ปรับไม่เกินสองพันบาท และอาจเป็นเหตุให้ถูกเพิกประทานบัตรได้

- 💶 อำนาจสั่งการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อม
 - อำนาจในการเข้าเขตเหมืองแร่ เพื่อตรวจการทำเหมืองแร่ได้ทุกเวลา
 - อำนาจในการสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถือประทานบัตรจัดการป้องกันอันตราย อันเกิดจากการทำเหมือง ฝ่าฝืนระวางโทษไม่เกินหนึ่งพันบาท
 - อำนาจในการสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถือประทานบัตรเปลี่ยนแปลงแก้ใจ วิธีการทำเหมืองหรือแต่งแร่ ตามที่เห็นจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับ บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน หรือสั่งให้หยุดการทำเหมือง ฝ่าฝืนระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับไม่เกิน 5 พัน และอาจถูกเพิกถอนประทานบัตร

- สั่งให้ผู้ถือประทานบัตรจัดการกับหลุม ขุม ปล่อง ที่ไม่ได้ใช้ในการ ทำเหมืองแล้ว ไม่ว่าประทานบัตรจะสิ้นอายุแล้วหรือไม่ ฝ่าฝืนระวางโทษปรับ ไม่เกินสองพันบาท

- การกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการแต่งแร่
 - การแต่งแร่ในเขตเหมืองแร่ > ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตแต่งแร่
 - > ต้องปฏิบัติตามแผนผังโครงการทำเหมือง
 - > การฝ่าฝืนต้องรับผิดตามบทบัญญัติ ว่าด้วยการทำเหมือง
 - การแต่งแร่นอกเขตเหมืองแร่> ต้องขอรับใบอนุญาตแต่งแร่
 - > การฝ่าฝืนต้องรับผิดตามบทบัญญัติ ว่าด้วยการแต่งแร่

- หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่
 - ต้องดำเนินการตามแผนผังและกรรมวิธีที่ได้รับอนุญาต
 - แผนผังกรรมวิธีการแต่งแร่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิ่งแวดล้อม
 - > วิธีการระบายน้ำออกจากเขตแต่งแร่
 - > ขจัดฝุ่น มลพิษ และสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญอื่นที่เกิด จากการแต่งแร่
 - ต้องมีวิศวกรผู้ลงชื่อรับรองในเอกสารต่างๆ ของแผนผังกรรมวิธีแต่งแร่ ทำหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบงานวิศวกรรม

- การแต่งแร่ไม่เป็นไปตามแผนผัง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น
- ละเว้นการกระทำอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นเป็นพิษเกิดอันตราย ต่อบุคคล สัตว์ พืช และทรัพย์สิน ฝ่าฝืนระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแล

- สั่งให้จัดการป้องกันอันตรายอันเกิดจากการแต่งแร่ ฝ่าฝืนโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
- สั่งให้เปลี่ยนแปลง แก้ใงวิธีการแต่งแร่ เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน ฝ่าฝืนระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาทและอาจถูกเพิกลอน ใบอนุญาต

- 💶 การกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการประกอบโลหกรรม
 - แผนผังต้องแสดงรายละเอียด โดยเฉพาะส่วนที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - > กรรมวิธีในการประกอบโลหกรรม
 - > รายการเกี่ยวกับเตาถลุง เต้าหลอม เครื่องจักรกล
 - วิธีป้องกันหรือจำกัดฝุ่นละอองและสิ่งมีพิษที่จะเกิด
 - การระบายน้ำ ก๊าซ ควัน
 - โรงถลุงหรือหลอมซึ่งมีใช่อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้าที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันขึ้นไป ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

- หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม
 - ละเว้นการกระทำอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นเป็นพิษ เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช และทรัพย์สิน ฝ่าฝืนระวางโทษปรับไม่เกิน สองพันบาท
 - ต้องดำเนินการตามแผนผังและกรรมวิธีประกอบโลหกรรมที่ได้รับ อนุญาต
 - ต้องมีวิศวกรผู้ลงชื่อรับรองในเอกสารต่างๆ ของแผนผังกรรมวิธี ประกอบโลหกรรมทำหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบงานวิศวกรรม
 - ฝ่าฝืนระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

- อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่
 - สั่งให้จัดการป้องกันอันตรายอันเกิดจากการแต่งแร ฝ่าฝืนระวาง โทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
 - สั่งให้เปลี่ยนแปลง แก้ไขวิธีการแต่งแร่ เพื่อป้องกันอันตรายที่ อาจเกิดแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน ฝ่าฝืนระวางโทษปรับไม่เกินสอง พันบาทและอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาต

- 💶 การควบคุมกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากโรงโม่ บด ย่อยหิน
 - กิจการโม่ บด ย่อยหิน เป็นกิจการภายใต้การกำกับดูแลตาม กฎหมายโรงงาน
 - กฎหมายได้กำหนดให้หินทุกชนิดเป็นแร่ภายใต้การกำกับดูแล ตามกฎหมายแร่
 - การควบคุมกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากโรงโม่บดย่อยหิน ต้องพิจารณาตามกฎหมายโรงงานและกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งออกตามกฎหมายโรงงาน และมาตรการที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่กำหนดขึ้นเพิ่มเติมเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น

- โรงโม่หินต้องจัดทำเป็นระบบปิด
- เส้นทางขนส่งลำเลี้ยงหินต้องเป็นถนนลาดยาง หรือถนนคอนกรีต
- พื้นที่เก็บกองหินต้องเป็นลานคอนกรีตหรือหินบดอัดแน่น
- มีระบบสเปรย์น้ำ ต้องติดตั้งสเปรย์น้ำบริเวณจุดกำเนิดฝุ่นทุกจุด
- มีระบบถานถ้างรถยนต์ และต้องถ้างบรรทุกหินก่อนออกนอกโรงโม่
- ต้องมีที่ดักตะกอนฝุ่นในพื้นที่ต่างๆ ของโม่หิน
- จัดทำกำแพงทึบ หรือตาข่ายดักฝุ่น หรือแนวคันดิน หรือแนวต้นไม้ หนาแน่นปิดกันทิศทางลมและเสียงตามความเหมาะสมของพื้นที่

แนวทางในการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่

- ตรวจสอบระบบป้องกันมลพิษด้านฝุ่นละออง เช่น ระบบป้องกันฝุ่น
- ตรวจสอบมลพิษด้านฝุ่นละออง เช่น มีปัญหาการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองที่ เกิดจากโรงงานหรือไม่
- ตรวจสอบมลพิษด้านอื่นๆ เช่น มลพิษด้านเสียง แรงสั่นสะเทือน

- หน้าที่ของผู้ประกอบการโรงโม่บดหินต้องปฏิบัติ
 - ต้องควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใดๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม (ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 ออกตามความในกฎหมายโรงงาน)
 - ต้องควบคุมมิให้เสียงดังเกินมาตรฐานที่รัฐมนตรีกำหนด ฝ่าฝืนระวาง โทษปรับไม่เกินสองแสนบาท (ค่าระดับเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน ตรวจสอบได้จากประกาศ อก. ฉบับลงวันที่ 27 ธันวาคม 2548)
 - ต้องปฏิบัติตามเงื่อนใขแนบท้ายใบอนุญาตขณะที่ออกใบอนุญาตหรือ ที่จะกำหนดใหม่ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งปรับปรุงแก้ไข หรือการปฏิบัติให้ถูกต้องหรือกรณีอื่นใดเกี่ยวกับมาตรการด้านการ ป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อม เช่น
- > การสั่งให้ดำเนินการตามมาตรการที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมอันเกิดจาก โรงโม่หิน ฝ่าฝืนคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และอาจถูกปรับอีกวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยัง ฝ่าฝืน (มาตรา 37 + มาตรา 57)

> พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการไม่ ปฏิบัติตามหากทางราชการเข้าดำเนินการแทน และมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจะต้องชดใช้ เงินคืนตามที่จ่ายจริง และต้องเสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 30 ต่อปีของค่าใช้จ่าย

การรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่ของทุกคน

สวัสดีค่ะ